

“Ο ΝΟΥΜΑΣ,”

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10. — Για το Εξωτερικό Φρ. 10.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στά κίосκια της Πλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου, (Οφθαλματρείο), Βουλής, Σταθμού υπόγειου Σιδηροδρόμου (Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Εξάρχεια, στα βιβλιοπωλεία «Εστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (δόδος Σταδίου, άντικρύ στη Βουλή). Στο Βόο, βιβλιοπωλείο Χριστόπουλου.

Η συνδρομή πλερώνεται μπρ. στα κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Μυαλό—Μαθήματα Βουργάρικα—Αχρηστο ύλικό—Συριανά καλήμερα — Το Κράτος της άνομίας.

ΚΑΠΙΟΣ από τους τραγούς μας εύκήθησε πέρσι ή πρό-
πέρσι στους Ρωμιούς ΜΥΑ.ΙΟ. Η εύκή φυσική δεν έπιασε.
Και μιά που δεν πιάουκε οι πρωτοχρονιάτικες εύκες, δε ζα-
λλίζουμε και μεις τους Ρωμιούς με τέτιες. Μά κι αν έπιανε
ή εύκή που λέμε, δε χρειάζοντοσαν άλλες εύκες, γιατί όταν
άποχτήσουμε μ ν α λ ο θάποχτήσουμε όλα τάγαθά που μας
λείπουντα σήμερα.

ΕΝΑ τηλεγράφημα του «Πρακτορείου Αθηνών» από τη
Σόφια που τυπώθηκε στα φύλλα της Τετρίδης μς λέει πως
αή Βουλγαρική Κυβέρνησις, διό να καταστείλη την άπερ-
γίαν των σιδηροδρομικών υπαλλήλων, έδημοσίευσε Διάταξη
μα κατατάσσον τους άπεργούς εις τον στρατον της έφεδρείας
και καθιστών συνεπώς αυτούς στρατιώτες εν ενεργεία.

Δεν ξέρουμε αν το πρότεξο κι αν το μελέτησε αυτό
το τηλεγράφημα ή Κυβέρνηση. Κι αν όμως θέτανε νάν το
προτέξει και να πακίσει νάν το εφρμώσει, διο της είναι
μπορετό, και στους δικούς μας τούς άπεργούς. Δεν πει-
ράζει που κι αυτή τή φορά το μάθημα μς έρχεται από
τή Βουργαρία.

ώρα που το κουρντίζανε πρώτα οι δύο τους. Της έ-
λεγε, σαν ζυπνούσε, κλημέρα και σαν πλάγιαζε κα-
ληνύχτα. Στο εργαστήρι του είχε πολλά τραπέζα-
κια που του χρησιμέθανε το καθένα για χωριστό
γραφείο και χωριστή δουλειά. Είχε κ' ή “Ολια το
δικό της. Απάνω στο γραφείο της, ο Αντρέας είχε
βάλει μόνο πράματα δικά της για να είναι όμως ή
“Ολια παντού, έβαζε και στάλλα τίποτις που να
της χρησίμεψο. Στο γραφείο της πάλε τα σεργά-
ρια, κλωστήρια δε θάβλεπε ή χροτάκι που το χέ-
ρι της να μην τάγγιζε. Όταν τέλειωνε άρθρο, κε-
φάλαιο ή μελέτη, προτού στείλη τον πλικο στο τύ-
πωμα, τον άποθετε στο σεργαράκι της για μιά μέ-
ρα. Η εργασία του πιά, όσο βαστούσε ο Αντρέας
το κοντύλι, όσο κάθοντας ή περπατώντας, του έρχό-
τανε καμιά ιδέα και συλλογιότανε κανένα καινούρια
βιβλίο, ή εργασία του άφιερωμένη ολη στη θύμησή
της. Μά ποιός θα πάη να μάψυχολογήση έναν άθρω-
πο, που ακόμη κι όταν έδενε το λαιμοδέτη του, ά-
ναπερνούσε τον καιρό που τον έδενε μπροστά στην
άγαπημένη του και με κάθε κίνημα του χεριού του,
θυμότανε κανένα γλυκό λογισμό της εποχής εκείνης;
Νά, πως να σάς πώ; καταντούσε ή ζωή του ένα
μνημόσυνο παντοτινό.

ΧΑΡΑΧΤΗΡΙΣΑΝΕ γι' άχρηστο ύλικό και το που-
λάνε με την οκά, για παλιοσίδερα, όλα τα λείψανα του 21
που βρίσκοντα στο Παλαμήδι του Άνακλιού, κινόνια Βε-
νετσιάνικα και Τούρκικα κτλ.

Βίβλια, τι μς χρειάζοντα; Να πιάουν άδικα τον
τόπο; Νάτανε κανένα σπασμένο κανάτι της εποχής του
Περικλή θάν το φυλάγαμε στα μπαμπάκια και θάν το δεί-
χναμε με περηφάνια στους ξένους, για σημάδι των άθνή-
των προγόνω μας. Μά τους ήρωες όμως του 21 καμιά σκέ-
ση δεν έχουμε. Μά που το ξέρετε; Μπορεί νάρθει μι' άλλη
γενιά ύστερ' από χρόνια και νάν τους άναγνωρίσει και να πε-
ρηφνιέται νάν τούς, λέει προγόνους της. Σ' αυτή λοιπόν
τή γενιά θα δώσουμε λόγο κ' έχουμε ύποχρέωση νάν της
φυλάξουμε τα ίερά της. Για να μην πιάουν όμως τόπο στα
Μουσεια, που θέση μοναχά έχουν τα τρόπαια του 97, ας
τά θάψουμε τα κινόνια του 21 στη γις νάρθουν αστεί με-
θύριο να σκιάφουε νάν τα βρούνε.

Οι μεθαυριανόι νάν τήξετε για έτοιγο στην ίδια τάξη
θα βάλουν και το Μοροζίνη που κατέστρεψε τον Παρθενώ-
να και τους Μοροζιήδες που γκρεμίσανε το Βενετσιάνικο
Πύργο της Ακρόπολης και που πουλάνε σήμερα τα κινό-
νια της Παλαμηδίου.

ΕΝΑΣ Συριανός δάσκαλος έφτεξε καινούρια Κάλαντα
για τους μαθητάδες του, ρεζιλεύοντας και μασκαρεύοντας
τή περιήρημα Συριανά κάλαντα που τόση ποίηση και τόση
όμορφη έχουν.

Για να καταλάβετε το δασκάλικο φρούτο, σώνει αυτός
μονάχα ο στίχος :

...Αύτρωσον εν της δουλειας τούς λοιπούς μας άδελφούς,
κραταιάιν δ' Ελλάδα κάμε, συναγών ήμας αυτούς.

Δίκιο έχει ή άρεντιά του. Όταν ο Θεός μς λυτρώσει
από τη δασκάλικη σκληριά, θα συνενώσει ήμας αυτούς
και θα μς κάμει άθρώπους.

ΕΝΑΣ πατριώτης μας, αφού δούλεψο χρόνια και χρόνια
στην Αμερική, γύρισε δω κ' με τα λίγα παραδάκια που
μάζωξε άνοιξε ένα καρνεδάκι σ' ένα παράμερο μαχαλά
της Αθήνας. Μόλις όμως άνοιξε το καρνεδάκι να σου και
εσφυτρώνει μπροστά του ένας καπανταής κι άρχινάει νάν του
φάρνεται σά Γενίταρος, αή μου δώνεις παράδες ή σου τα
κίωο θάλασσα—κι έλι με λόγιό, μά με έργα.

Ο Χριστιανός, αφού τοόδοσε ίσαμε 100 δραχμές, άναφέρ-
θηκε στην Αστνομία, μά κι ο Γενίταρος άναφέρθηκε
στην κάμα του, και τον άνάγκισε να κάνει άναφορά στον
Υπουργό των Έσωτερικών και στο Αρχηγείο της Χω-
ροφυλακής, ζητώντας προστασία για τη ζωή του και για
την περιουσία του. Η άναφορά του δημοσιεύτηκε στην Α-
κρόπολη της παρασμένης Τετρίδης και τελιώνει έτσι: “Υ-
στερ' άπ' όλ' αυτά μου επιτρέπεται νομίζω να σά ρωτή-
σω αν το Ρωμζίκο είναι Κράτος νόμων ή Κράτος άναρ-
χίας”.

Έτσι έβρισκε μέσα του κάποια ήσυχία, έβρισκε
κάποιο άνασασμό ή συνείδησή του, έβρισκε συνάμα
και κάποια χροά, γιατί ο Αντρέας δεν εΐτανε από
τους άθρώπους που σά λυπώντα, θάρρουνε πως πρέ-
πει να τούς άποφαίνεται ή λύπη κι από το σκυθρω-
πισμένο το πρόσωπό του. Μιλούσε, χωράτεβε, γε-
λούσε, πρόθυμος και μάλιστα έρτυμος άθρωπος, που
δεν έκανε πόζες. Μά και μέσα του έννοιωθε αλή-
θεια μιά παράξενη γλύκα να στάζει στην καρδιά
του με τα σωστά του καταντούσε να το πιστέθη
πως πάντα πλάγι του την είχε, πως της κουβέντια-
ζε, πως τη συμβουλεβότανε στις κρίσιμες ώρες, όπως
μιά μέρα, σά να την έσπρωγνε κανένα προαίστημα
λυπητερό. του το παράγγειλε ίδια, και παίζοντας
του έλεγε πως αν τύχη και πεθάνη πρώτη άφτη,
πρέπει να ξέρη πως δεν τον άφνει και σ' ό τι κα-
ταπιάνεται, σ' ό τι κάνει, να τή ρωτά. Του τόγραφε
άλλο τόσο χαδεφτικα κι από τη μεσηδρινή τη
Γαλλία, όπου πήγε τότες άρρώστημένη. Μαζί σου,
Αντρέα μου, ακόμη κι αν πάθω τίποτις, θα μείνω
και μη φοβάσαι. Θά είμαι ο καλός σου ο άγγελος
και θα σε προσέχω, το σπίτι εγώ θα το φυλάω, θα
παίρω και γώ το μερτικό μου από κάθε χαρά σας
και κάθε λύπη, και σαν πλακώση καμιά θλίψη, εγώ

“Α δεν του τύχαινε να ζήτει μερικά χρόνια στην Α-
μερική, δε θα χαριζότανε και δε θακανε την όνότη αυτή
έρώτηση. Έμεις που ζούμε δω, βρίζουμε πως το Ρωμζί-
κο δουλεύει ρολόι και παρταίνει μάλιστα Κρίτος Νόμων
κι Αστνομών”.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

Εΐτανε μιά φορά εν' άντρούγιο, κ' είχανε μιά
και μοναχή κόρη, μά πολύ όμορφη. Σά μεγάλωσε
κομάτι, τη βάλανε στο σχολείο να μάθη γραμμα-
τα. Καμιά φορά πήγαινε κι ο πατέρας της, και μι-
λούσανε με τη δασκάλισσα για την κόρη. Άγάλια
άγάλια ή δασκάλισσα άγάπησε τον πατέρα της
κόρης. Της ήθεε λοιπόν να ζολοθρήψη τη μάννα, και
να πάρη τον πατέρα της εκείνη. Τι κανει λοιπόν;
“Ήξερε πως στο σπίτι της κόρης αΐτηνης είχαν ένα
μαρμαρένιο σεντούκι κ' είχανε μέσα όλα τους τα
καλά τα πράματα.

Λέγει δά μιά μέρα της κόρης Πήγαινε, κόρη
μου, στο σπίτι σας να πής της μαννας σου να σου
δώση τα χρειαζόμενα μές' από το μαρμαρένιο σας
το σεντούκι, να σου δείξω να κεντήσης ένα μαντίλι.
Κι ή θέλης να μάθης να κεντάς πιό όμορφ' άπ' όλες,
έλα να σε κάνω δική μου κόρη. Για να γίνη όμως
αυτό, πρέπει να βγής από τον ήλιο ή μάννα σου.
Δηλαδή να τί σκοτώσουμε. Η κόρη στην άρχή
τρόμαξε. Δεν μπορώ να το κάμω αυτό, έπει της δα-
σκάλισσας, γιατί τη λυπούμαι τη μάννα μου. Μην
τη λυπάσαι, της λέει πάλι εκείνη, γιατί είμαι μιά
μέρα μούλεγε πως είσαι παλιοκόριτσο, και δε σ'
άγαπα. Να τί να κάμης να μην προφτάση και κα-
ταλάβη τίποτα, μήτ' εκείνη μήτ' εσύ. Να της πής
ν' άνοιξη το μαρμαρένιο το σεντούκι να σου δώση
χρυσάφι και πούλια μαλαματένια κι ένα κούψο να
τά βγάλη, να βίξης με μιά εσύ το καπάκι του
σεντουκιού, και να τη σκοτώσης. Δε μπορώ, πάλι
λέει ή κόρη, και φοβούμαι να το κάμω. Δεν ντρέ-
πεσαι, της λέει ή δασκάλισσα, σαν είσαι κοπέλα να
φοβάσαι ένα τόσο μικρό πράμα; Μήτε κανένα μπαλ-
τά θα σηκώσης, μήτε κανένα τουρτίκι θα τραθή-
ξης. Έδώ δά κοπέλλες πών και πολεμούν και σφά-
ζουν, κ' εσύ δεν άποκοτάς να σαλέψης ένα καπάκι;
Κάνε πως το γερνεις κομάτι, ύστερα φύγε να μη
δής τίποτε και νάρθης μαζί μου, να δής τί θα
σου κάμω. Όλο χρυσά κι άσήμια θα σε φερσω.
Μικρή κ' ή κόρη ακόμα, άκουσε τα λόγια και τα

πάλε θα σάς παρηγορώ. Για σένα όμως, στον καη-
μό και στη μοναξιά σου, θάχω περισσότερα χάρια.
μπρός στα μάτια σου, που θα μ' άναζητούνε λωλά,
θα σταθώ, φλόγα σου ζωντανή, θα μω μείνα στην
ψυχή σου, έρωτεμένη, μυστική, όλωνε δικό μου θα
σε κάμω, μά και σε τέτοιες στιγμές καθώς και
στις άλλες, πάντα θα σου είμαι άγαθή”.

Τά διαβαζε και τα ξαναδιαβαζε τα γραμματά
της. Κι άπορούσε. Πώς, άχ! πως μπόρεσε να δια-
βάση τέτοια λόγια και να μη πεταχτή σμα της
και να μην τρεμάξη και να μη θάρρέψη πως ή “Ο-
λια ξεψύχηςε κιόλας μιά στιγμή αφού του τα μη-
νούσε; Να, κάποτες έρχεται τύφλα και δε βλέπουμε
τί γίνεται μπροστια μας. Τώρα τήνοιγε τα μάτια
του, τώρα τα καταλάβαινε τα γραμματά της ο Αν-
τρέας. Σά νάκουγε τη φωνή της, σά να του πρόστα-
ζε τίποτις ή πεθαιμένη, που δεν του μιλούσε μόνο
για τον έαφτό του, παρά και για το σπίτι και για το
παιδί της. Δεν το ξεγνώσε ο καημένος ο πατέρας.

Ένα μπαξεδάκι με δέντρα, κολλητά στο έργα-
στήρι από τη μιά μεριά, μιά μεγάλη άβλή από την
άλλη, χωρίζανε το νόστιμο δίπατο σπίτι από το
γραφείο του κ. Αντρέα. Έβγαινε συχνά, πήγαινε
κάθε τόσο να δη τί κάνει τόρρανό, το κοριτσάκι τά-